

مفهوم التوبة في الإسلام

Al Khutbah 19

So Bandingan ko At Tawbah

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِ اللَّهُ
 فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
 وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهِدْيِهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ... وَبَعْدُ:

فِياعِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (النور ٣١)

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastaīnuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa salallama wa alā ālihi wa sahabihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn, wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Wa tūbū illallāhi jamīan ayyuhal mu'minūna laallakum tuflihūn. (An Nur 31)

Manga oripn o Allāh, so orian o podipodi ago bantobantog tano ko Allāh [s.w.t] ago so pangni tano sa kapakaslang o Nabi tano a Mohammad ﷺ ago so manga tonganay niyan so manga karoma niyan ago so manga sahabah niyan ago so kadandan o manga Muslim a mionot ko toroan iyan, na imanto a alongan a Jumuah na aya pman a pzabandingn tano na so osayan ko katawbat sii ko Allāh [s.w.t].

Giankai a bandingan na pd dn ko manga onayan a bandingan o Islam, a patot a kasaboti ron o kadandan a Muslim, sabap ko kiatankd iyan a so manosia na makapndosa, na so tawbah na skaniyan i okit a kakhasapngi sankoto a manga galbk a kandosa sii ko Islam.

Manga oripn o Allāh, miazabanding tano so ptharoon a maana ago osayan o Dosa sii ko miaipos a Jumuah, na madait imanto a kapagosaya tano ko bandingan ko Tawbat, ka di anan makapmblag a bandingan sabap sa makasasaibarat anan ko sakit ago so bolong iyan, sa kagia miapamagosay tano so manga sakit a dosa na zabandingn tano pman so manga tabal ago bolong ankoto a sakit ka pd anan ko ongangn o Islam, a giiniyan pakazasakbaan so adn a kapaka-khokoyapta iyan a manga shayi ka an pkhaomani so nawnaw ago so sowa o Muslim ko btad o agama niyan.

Manga oripn o Allāh, madakl dn a kiapamagosaya o manga ulama iyo ko makapantag ko dosa so mala on ago so maito on, na imanto na likasawan tano mambo ankai a tawbah a aya on mibabala ko kakhada o siksa o manga dosa a mianggalbk o manosia. Sii ko kamataani ron na

pkhaona mitana so dosa na go bo maadn so tawbah, miaknal tano a sii ko kiapakandosa o Adam ago so karoma niyan a Hawwa, na miasarabantang sa akal iran a miakasopak siran ko lalangan o Kadnan iran, na miakamboko siran ago miakaotantang siran gomoraok ko Allāh [s.w.t], sa miatharo iran so inaloy o Qur'an a katharo o Allāh [s.w.t] makapantag ko kiathawbat iran a:

قَالَ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ (الأعراف ٢٣)

Pitharo iran a dow a kataw a Kadnan ami mataan a skami na mialalim ami so manga ginawa mi na amay ka di kami nka rilaan ago di kami nka ipangalimo na miatankd a khaadn kami dn a pd ko miangalalapis (Al A'raf 23).

Giankoto a kiakharata a ginawa iran a karina on so kiapakadogayas o lo' a margs san ko manga mata iran na karina oto sa mataan a siran na tiarima iran so kiapakasopak sa miangndod siran ko Allāh [s.w.t], na giankoto a pinggolawla iran na gioto i kapanawbat ko dosa, sasatiman a kiapakasopak iran na miaglo so kapnggoraok iran sa margas a tanto a aya kabasa on o manga panonothol na datar o maito a ragiray so lo iran ko kaphoga iyan, karina oto sa maggdam iran so kapnd o dosa a mianggalbk iran. Ino so manosiya imanto phakagoraok sa kalk iyan ko manga dosa niyan sa pphamangni sa rila ko Kadnan iyan, sayana a pithorak ago maito so manga taw a pphakasowa san, ino to? ska dn i smbag sa ginawa nka hay oripn o Allāh [s.w.t].

Manga oripn o Allāh, so ginawa o manosiya ko kiaadna on o Allāh [s.w.t] na initagima iyan on a kababaloy o ginawa niyan a pzankaan iyan so marata a galbk a sopak ko kabaya o Allāh [s.w.t], ago sasoson anan ko tlo soson a ginawa; paganay ron na so ginawa a soti (nafsun zakiiyah نَفْسٌ زَكِيَّةٌ), so ginawa a pphrararsng (nafsun lawwāmah نَفْسٌ لَوَّامَةٌ), ika tlo so ginawa a barasogo ko marata (nafsun ammāratun bis su' نَفْسٌ أَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ). So ginawa a soti na gioto so ginawa a inibgay ko manga Nabi ago so manga Rasul, so ginawa a pararasng na gioto so ginawa a inibgay ko manga mu'min a Manga oripn o Allāh [s.w.t], so ginawa a barasogo ko marata na gioto so ginawa a inibgay ko manga kafir a da paratiaya ko Allāh [s.w.t], a pd o Iblis.

Manga oripn o Allāh, sii sankanan a tlo a sosonan o ginawa na khatoon ka o anda ka on matatago odi na antonai soson o ginawa nka a makokowa nka, opama o anda dn i kapakanggolawla nka sa marata a dosa na magdam ka sa ginawa nka a riasng ka niyan ko marata a pinggolawla nka, na panalamat ka ko Allāh [s.w.t], ka so ginawa nka na mapia, amay pman ka so ginawa nka na aya bo a ibobodiok iyan rka na so kapakanggolawla sa dosa, na orian o kanggolawla anka on na da dn a khagdam ka sa ginawa nka a rasng ago insoya, ka ba ka dn mabababaya ko kiandosa nka, na hay oripn o Allāh [s.w.t] paniap ka dn ka mataan a miadap ka dn o shaytan ago miabiyag ka niyan sa miapatong ka niyan, sa pagnaw ka imanto sa rdot ka dn sa sarinkot na gtas anka dn so patong o shaytan, sa pagagaw ka dn ko Allāh [s.w.t] sa nggolalan sa kapanawbat ka adn pn a kotika a maito a malalamba rka sa kapakalidas ka ko marata.

Manga oripn o Allāh, oway dn ka tanto a pakallbodn o Allāh [s.w.t] so kapanawbat ago llkaan iyan so manga pinto iyan ko manosiya, ogaid na so manosiya na sayana dn a malombat ago bgatan ago boklo ko kaphamakopakot iyan ko kapanawbat iyan. Adn a thotol a sakataw a mama a siongowan iyan a kayo na kagia maoma niyan na inarat iyan na di niyan khagaga ka malo on karrgnan, na inawaan iyan sa pitharo iyan a di ko panamaran madot imanto ka ndokawan ako ron na nayno ka kasoyan akn ko oriyen o saragon a katagoan ako sa bagr ka aya ko ron kaarata, sa gianatan iyan ankoto a kayo. Manga oripn o Allāh [s.w.t] ay pandapat iyo sii ko oriyen o saragon a giankoto a mama na oman gawii na makalmk so lawas iyan ago makalobay so bagr iyan ko kaloks, na so kayo na oman gawii na mamagoman so kadalm o bkaw niyan ago so giikapamalampak o manga sapak iyan ago so giikapag'gas o kayo niyan, ino sii ko oriyen o saragon khagaga niyan a maandot iyan ankoto a kayo ko kaathoan iyan!? Pagariko ko Allāh [s.w.t], ska dn i smbag sa ginawa nka sankanan a pakaiza.

Datar anan so kanggoamay ko kapanawbat sa odi khagaga manawbat so satiman a dosa na ayapn ari amay ka makadakl, so kaonaba ko boring odi na tarsik ko nditarn na malbod a gia bo a kakhosowa on ko ig, a di so kapipii ko nditarn a minikagm ko latay.

Manga oripn o Allāh, gianan i marayag i ibarat o taw a giinggoamay ko kaphanawbat iyan, sa odi niyan imanto maphanawbat so maito a dosa na aya pn amay ka makadakl a di niyan dn kaitong so manga kadosataan iyan, a mabaloy skaniyan a sii pkhababaya ko katatago iyan ko manga dosa, na ipkhagowad iyan o ba makasosold ko manga masjid o Allāh [s.w.t], sa di niyan khan'g so ndaowan o Islam ko manga ulama, so taw a datar anan a btad iyan na mawatan ko limo o Allāh [s.w.t] na sii marani ko siksa iyan.

Manga oripn o Allāh, giankanan a kathawbat na di dn khaadn ago di khamataanan taman sa di magdam o taw ko piaganakanakan o poso iyan ago sii ko sindadan o hati nian antaa ka darm iyan so kiazndit ko kiapakanggolawla sa dosa a sopak ko kabaya o Allāh [s.w.t], aya sabap anan na kagia so poso o taw na gianan i kaadn a bigan o Allāh [s.w.t] sa tarotop a kamamaradika a da dn a ba on phakatgl a nganin a salakaw ko Allāh [s.w.t], sabap roo na skaniyan a poso i pagilayin o Allāh [s.w.t] ago pagizaan iyan, so manga anggawta o lawas o manoisa na giimamagakal ogaid na so poso na di phamagakal ago di khaakal ago di khatgl o salakaw ron a bagr, sabap roo na mimbaloy a skaniyan i tampata o linang a paratiaya ko Allāh [s.w.t], ka kagia darpa anan a da dn makhipantag o apia antonaa a kaadn o ba niyan kapangondatoī apia so dn so ginawa o manosia a khi poso on na di niyan pn mipapaar ago di niyan khatgl ago di niyan maphakaparatiaya ko di niyan paparatiayaan. Aya ibarat iyan na so taw na pangmbaal sa thotol a di bnar na tharoa niyan a gioto na bnar na apia tarimaa o kadandan a taw ko doniya a gioto na bnar, na skaniyan oto a taw a miamrak na maggda iyan dn ago katawan iyan a gioto na di bnar ko kiapamagakal iyan sa di niyan dn magaga o ba matarima o pso iyan a gioto na bnar.

Manga oripn o Allāh, so kathawbat na adn a manga onayan iyan a odi maadn na dikhaadn so kathawbat a siran so:

1. Izndit o taw a miadosa ankoto a pinggalbk iyan a sopak ko kabaya o Allāh [s.w.t], odi na sii ko kabnar o izik iyan a manosia.
2. Opama o dosa sii ko kabnar o Allāh [s.w.t], na ibgay niyan a kapasadan a di niyan dn pmbabalinganan o ba niyan nggolawlaa pharoman.
3. Nggalbk skaniyan sa manga pipia a galbk a manga simba sa tapalan iyan ankoto a manga rarata a pinggalbk iyan sa managontaman ko manga pipia a amal.
4. Maadn ankoto a kapanawbat sii ko masa a da pn misampay so napas iyan ko bakrng iyan ko kaphatay niyan, ago da pn sbang so alongan sa sdpan ko kambankita sa donia, ka giankai a dowo masa na kialkhan dn so pinto o panawbat sa di dn tharimaan o Allāh [s.w.t] so tawbat ago so paratiaya a san khitana o taw a pharatiaya odi na pthawbat.
5. Opama o so dosa niyan na kabnar a manosia na maphangni niyan a rila ko taw a kiarasan iyan sa kabnar sa kabathk iyan on so shayi a miaalampas iyan on, na odi niyan on rilaan na khabayadan iyan amay ka di niyan khagaga so kikasoyin iyan ko lawas o shayi a mialalim iyan ko izk iyan a manosiya.

Manga oripn o Allāh, giankanan a kathawbat na tiankd o Allāh [s.w.t] a Kadnan tano a amay ka tolos ikhlas ko taw so kapthawbat iyan na phakatawatn iyan, sa tanto a madakl a kiaaloy niyan ko Qur'an, ago sii ko sabdan o Rasūlullāh [s.a.w], so kinisogoon ko kathawbat ago so katatankd a kaprila o Allāh [s.w.t] ko manga dosa a phanawbatn o oripn iyan. Sabap san na di khadai sa panginam so manosia ko limo o Allāh [s.w.t], katawan tano so thotolan ko taw a miakapatay sa magatos a ginawa ko karata iyan i parangay na sii ko kaphatay niyan na miapikir iyan a kaphawbat iyan na adn a inizaan iyan a wali na miatharo iyan on a so pinto panawbat na kallkaan on na pinggonanao niyan a kasong iyan ko isa a darpa a adn a manga taw ron a giisiran mbarasimba

ko Allāh [s.w.t] ka an kiran makapangpd sa makapanawbat, na sii ko kapzong iyan kiran na miaoma so ajal iyan sa phatay na miawafat ko lalan iyan, na kiathalabokan o manga malaikat ko naraka ago so manga malaikat ko sorga, sa oman i isa kiran na khowaan iyan ka misosorat iran ko panoratan iran, na miasobag siran na miphanon siran ko Allāh [s.w.t], na aya pitharo kiran o Allāh [s.w.t], na taksa iran so pagltan o gaganatan iyan a darpa ago so babantakn iyan a darpa a pnawbatan iyan ko dosa niyan, na kagia taksn iran na miniramig ko babantakn iyan sa dianka a sarangaw, go miapanothol a gia bo a kiakiling on a rarb iyan ko kinitaps iyan ko lopa, na miakokom skaniyan dn a taw ko sorga ka tiarima o Allāh [s.w.t] so tawbat iyan.

Manga oripn o Allāh, miasabot ko manga Hadith Qudsi, gianan so katharo o Allāh [s.w.t] a da misorat ko Qur'an ogaid na pianothol o Rasūlullāh [s.a.w] a manonompang ko Allāh [s.w.t] a igira mithawbat so oripn sii ko Allāh [s.w.t] na pkhababaya so Allāh [s.w.t] sa lawan ko kapkhababaya o taw a phlalakaw ko landap a kalopaan a pd iyan so koda iyan, na sominirong sa sapoon a kayo ko karanti o alongan na siarop on a torog na kagia makanaw na miada so koda iyan odi na himar niyan a ndodon so loto iyan, na miasarabantag sa ginawa niyan so kasokar, na sii ko kinidaplak iyan na minitkaw a miaoma skaniyan o binatang iyan na sii ko kiababaya iyan na miakaplalis sa pitharo iyan a ska so Kadnan ko na sakn so oripn ka, sa miaribat ko katharo iyan sabap ko kiathamantaman o kiababaya iyan ko da niyan kasokar sankoto a darpa, na giankoto a kiababaya iyan na lawan so kapkhababaya o Allāh [s.w.t] igira mithawbat on so oripn iyan sa mimbalingan on ko orian o kiapakandosa niyan.

Manga oripn o Allāh, miasabot pn ko hadith qudsi a so Allāh [s.w.t] na pitharo iyan a:

Hay oripn akn o makaoma ka rakn a da ako nka panakoton sa salakaw a tuhan a so manga dosa nka na makararani a kadadatara niyan ko donia sa kala, na italingoma ko rka so rila a so kala iyan na marani a kapakadadatar iyan ko doniya.

Pitharo iyan pn a:

hay oripn akn opama o misampay so kala o manga dosa nka ko gabon ko kawang (langit) na go ka rakn pamangni sa rila na rilaan ko ska sa di kodn oto lalalamn.

Pitharo iyan pn ko Iblis ko giiran kandngga a:

Hay Iblis dadag anka dn so manga oripn akn ka sa dn sa kapndadag anka kiran na go siran rakn pphamangi sa rila na prilaaan ko siran ko manga dosa iran.

Manga oripn o Allāh, sii sankai a manga ala a limo a inipagtd rki tano o Allāh [s.w.t] na so taw a di niyan anan kanggonaan sa di niyan manggalbk so kaphanawbat iyan ko Kadnan iyan na doandoan iyan dn amay ka matay a makaoma ko Kadnan iyan. So pman so manga dosa a kapanakaoto (shirk) na patot a kasabotan o Muslim, a gianan na dosa a skaniyan i da dn a datar iyan a mala ko manga dosa ago so taw a nggolawla san na di dn khapd ko shafaat o Rasūlullāh [s.a.w] ko alongan a Qiyamah, sa giankanan a kapanakoto na o thawbata o taw sa donia na iprila pn o Allāh [s.w.t], ogaid na odi niyan thawbata sa donia na sii ko kapatay niyan na di ron iprila o Allāh [s.w.t] sa alongan a maori, sabap roo na opama ka so kiapanakoto niyan na mala a kapanakoto a khiliyo ko agama na skaniyan na kafir a tatap ago itagon o naraka, opman o so kiapanakoto niyan na sii ko manga roroni ron a da niyan miliyo ko agama na khasiksa ko naraka sa di dn kharilaan sa ba on di masiksa, a so manga pd a dosa na khapakay a irila o Allāh [s.w.t] sa di niyan siksaan so oripn iyan ko naraka sa irila iyan on opama o da niyan matawbat ko kaoyagoyag iyan pn.

Manga oripn o Allāh, so bandingan ko kapanakoto na miazabanding ko Khutbah a bilang a 12 sa khapakay a mangndod ka on ago batiaan ka ka an rka makasagogod so bandingan iyan. Manga oripn o Allāh [s.w.t] ipoon dn imanto na mamakot tano ko kapagapas tano ko Allāh [s.w.t] sa nggolalan sa kapanawbat, ka an mada so manga dosa tano, sa makaoma tano ko Allāh [s.w.t] a so

poso tano na malolompiyo ko manga rarata a galbk, sa makowa tano so limo iyan a sabap a kapakaphagingd tano ko sorga iyan a tatap.

Manga oripn o Allāh, giankaya a kapanawbat na ron madadalm so kapakadaag ago so kapakaapas, na so kibagakn ko kapanawbat na gioto dn so samporna a kaantior ago kasokar ago kabinasa, sabap ko kiatharoa on o Allāh [s.w.t] ko ayat a biatia tano sa poonan a:

وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (التُّور ٣١)

Go Thawbat kano ko Allah, (maana a mbalingan kano ron) langon kano hay miamaratiaya ka an kano makadaag (An Nur 31).

Manga oripn o Allāh, pangnin tano ko Allāh [s.w.t] a balowin tano niyan a pd ko manga taw a pphamakin'gn iran so katharo na phagonotan iran so lbi ron a mapiya.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfīrullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.

DOWAA KO IKA DOWAA A KHUTBAH

Manga oripn o Allāh, mangndod tano ko **Allāh** ago magapas tano ron sa mamangni tano ron sa rila.

Ya **Allāh**, mapapadalm kami imanto sa ngkai a walay ngka sa pantag sa giiami rka kazoasoata na rilai kami ngka ago rila ingka so manga loks ami ago rila ingka so kadandan o manga muslim so miyamatay kiran ago so oyagoyag kiran,

Ya **Allāh**, pakabagr angka so paratiyaya mi rka ago ompiya ngka so btad ami sa baloy angka so imanto ami a mapiya a di so kagai ami, na so mapita ami na mapiya a di so imanto ami,

Ya **Allāh**, kalimoon ka mingka ago lindinga kami ngka sa awata kamingka ko manga sakit ago piya angka so pphangasakit rkami, ago pakabayad angka so makambabayadan rkami, na pakakhawasa angka so manga mrmr rkami, na pakandiyakat angka so manga kawasa rkami, na timo angka so kasasagomparak ami, na bagr angka so malobay rkami, na ayon ingka so manga dato ami sa aya manggalbk iran na so kamapiyaan ami ago so Islam,

Ya **Allāh**, pakadaag angka so ronda o **Islam** sa madaag ami so manga ridoay o agama ngka sa tatap angka so manga palo ami sa maydan ago bgan ka rkami a limo a makapagintaw kami ko agama ngka ago mapakatindg ami so parinta Islamiyyah ko manga poso ami a go sii ko manga ingd ami.

Ya **Allāh**, tabangi kami ngka ko kaptadmi ami rka ago so kapiya o kapzimbaami rka, Ya Allah, pakiilayin ka rkami so bnar na dograan ka rkami so kaonoti ami ron, na pakikilalan ka rkami so batal, na dograan ka rkami so kapanangilai ami ron.

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Ya **Allāh**, bgi kami ngka ko doniya sa mapiya ago sii ko akhirat sa mapiya ago lindinga kami ngka ko siksa ko naraka.

Ya **Allāh**, kalimoon ka so Nabi ami a Muhammad ago so manga pamiliya niyan ago so manga sahabah niyan sa kalangolongan iran, wal hamdulillahi rabbil alamin.

Aqimus salah.....